

Organisatorisk udviklingsprojekt om frafald og kursisters forskellige tilgange til skolelivet

Formål

Projektets formål er at undersøge og udvikle konkrete løsningsmodeller i relation til frafald og meningstab hos kursisterne på Randers HF & VUC.

Tilgangen er kulturanalytisk og aktørorienteret. Det betyder, at der udvikles konkrete værktøjer og forslag til indretninger, der passer til de vanskeligheder og muligheder som aktørerne – her kursisterne – selv oplever og agerer ud fra.

Det er vores tese – på baggrund af lokal viden på Randers HF og VUC suppleret med eksisterende forskning af gymnasiets elevkultur, herunder på hf – at elevkulturen er præget af stor forskellighed, såvel generelt som i de enkelte klasser. Den udfordring lærerne står overfor er, hvordan man tilrettelægger og praktiserer en undervisning og et læringsmiljø, der tager hensyn til denne *diversitet af tilgange til skolelivet*.

Projektet består i at afdække forskellige tilgange, vanskeligheder og mulighedshorisonter hos kursisterne på Randers HF & VUC, og herudfra – i et samarbejde mellem forskere, lærere og kursister - at designe og udvikle adækvate værktøjer og indretninger.

Varighed

Projektet påbegyndes primo 2010 og løber 2 år frem.

Projektets form

Projektet udføres i et samarbejde mellem Randers HF & VUC og forskerne Steen Beck og Michael Paulsen fra IFPR, SDU.

Projektet udformes som et aktionsforskningsprojekt. Der etableres et samarbejde mellem skolen og forskerne, som dels skal give mulighed for at undersøge den eksisterende kultur på skolen, ikke mindst i en undervisningsmæssig sammenhæng, og dels skal gøre det muligt at afprøve nye måder at organisere undervisning og læreprocesser på. Der er således ikke blot tale om en undersøgelse, men om et konkret bidrag til skolens udviklingsarbejde.

Der nedsættes en følgegruppe bestående af ledere, lærere og kursister.

Projektets fokusområder

Til den undersøgende del af projektet sættes der fokus på følgende områder:

- *Forskellige kursisttyper:* Hvad tænker forskellige kursister om Randers HF & VUC? Hvilke tilgange har kursisterne til skolelivet? Hvordan ser deres hverdag ud? Hvordan har de det socialt? Hvordan har de det fagligt? Hvilke kundskabsinteresser og motiver har de til at være på skolen? Hvem har det svært og falder i særlig grad fra, socialt og fagligt?
- *Klasserumskultur:* Hvordan er læringsmiljøerne på skolen? Hvordan er samværet og den sociale interaktion i klasserne? Hvordan er engagementet i timerne? Hvem sidder hvor, og sammen med hvem? Hvordan bruges it af kursisterne og af lærerne? Hvordan læses der lektier? Hvilke læringsressourcer og – vanskeligheder oplever kursisterne?
- *Organisatoriske tiltag:* Hvordan fungerer forskellige nyere tiltag (fx studieværksted, tutorfunktion og teamsamarbejde) i forhold til at skabe sammenhæng og mening i kursisters og klassers forløb? Hvordan opleves disse tiltag af eleverne – alt efter hvilke tilgange til skolelivet de har? Hvordan kobles der fx mellem normal undervisning og studieværkstedet? Hvordan virker studieværkstedet i relation elever med forskellige tilgange til skolelivet?
- *Et interkulturelt perspektiv:* Hvilke relationer dannes der mellem elever med forskellige tilgange til skolelivet? Dannes der relationer, hvor én gruppe (majoritet, monokultur) dominerer over og evt. ekskluderer andre grupper (minoriteter, sub- og modkulturer)? Eller dannes der slet ingen relationer (segregerede miljøer)? Eller dannes der frugtbare møder og gensidig anerkendelse og læringsstøtte (integrative og interkulturelle miljøer)? Hertil også: Findes der en særlig kultur på Randers Hf, der overskrider de enkelte elevkulturer og skaber et ”transkulturelt tilhørsforhold” og en ”god anderledeshed”?

Projektets fase 1: undersøgelse og analyse (forår 2010)

I projektets første fase besøger de to forskere skolen i to gange 1 uge, hvor de følger livet på skolen, ikke mindst kursisters hverdag, og gennem samtaler med såvel kursister som lærerne danner sig et indtryk af, hvilke problemstillinger, som det vil være relevant at interessere sig nærmere for i forhold til ovennævnte fokuspunkter. Forskerne udarbejder en kulturanalytisk rapport (30 sider), som fremlægges og diskuteres på et møde i Pædagogisk Råd.

Forskerne følger først og fremmest to 1. HF-klasser, en fagpakke på AVU og en fagpakke på HFE. I projektets øvrige faser, følger forskerne, hvordan det videre går for disse kursister. Herved sikres et udviklingsperspektiv.

Projektets fase 2: udvikling og afprøvning (efterår 2010, og forår 2011)

Med udgangspunkt i analyser og diskussioner beslutter den interne følgegruppe i samarbejde med forskerne, hvordan man kan udvikle undervisning, indretninger og interaktionsformer med henblik på at løse de eksisterende udfordringer.

Forskerne og de lærere og klasser, som deltager i projektet (jf. fase 1), arbejder sammen om at afprøve ideer til nye måder at gøre tingene på. De to forskere interviewer løbende kursister og lærere med henblik på at høre, hvad deres erfaringer med de nye tiltag er, ligesom justeringer i projektet diskuteres og effektueres.

Succeskriteriet er design af 6 konkrete initiativer (aktioner), der opstilles, beskrives, afprøves, justeres og evalueres. To af disse aktioner tænkes i relation til de to HF2-klasser, én til [en](#) AVU fagpakke og én til HFE fagpakken, mens 2 opstilles for skolen som helhed.

I foråret 2011 planlægger skolen flere afprøvninger af aktionerne for skoleåret 2011/2012. Forskerne deltager her alene som sparringspartnere for ledelsen.

Projektets fase 3: Formidling og vidensspredning (efterår 2011)

I projektets tredje fase skrives en slutrapport (30 sider), hvor de konkrete initiativer, resultater og de udviklede værktøjer og modeller beskrives. Desuden færdiggøres den kulturanalytiske beskrivelse af skolen i et forandringsperspektiv.

Der gennemføres slutinterview med de involverede elever og lærere med tilbagerefleksioner over de to år med hf og projektet. Resultatet heraf indgår i slutrapporten. Der afholdes en slutkonference, hvor det reflekteres og diskuteres, hvad vi har lært af projektet. Slutrapporten har karakter af håndbog med eksempler på, hvordan man kan arbejde med de udviklede værktøjer og indretninger. Efterfølgende arrangeres én workshop-dag, hvor hele skolens lærere og kursister arbejder med de udviklede værktøjer og indretninger.

Succeskriterier

Det overordnede succeskriterium er at forbedre organisationens evne til at mestre elevkulturel diversitet. Mere konkret består det i at skabe:

- Nye muligheder gennem design, afprøvning og udvikling af 6 succesfulde værktøjer og indretninger til fremme af konstruktiv inddragelse af elevdiversitet.
- Ny viden og opmærksomhed omkring elevdiversitet og dens karakter gennem én etnografisk rapport, og én slutrapport, hvori det beskrives, hvordan man kan arbejde med de afprøvede værktøjer og indretninger.
- Spredning af viden i organisationen gennem at inddrage skolens samlede lærerstab og kursistgruppe, dels i udviklingen af og afprøvningen af de

konkrete værktøjer, dels gennem plenumarbejde, slutkonference og workshopdag.

Kvalitetsindikatorer

Udbytte og fremmøde. Det undersøges, om der for de forskellige kursisttyper er sket en ændring i opfattelsen af læringsmiljø, social interaktion m.v. (de oprindelige fokusområder)

- Lærerjobbet. Det undersøges, om der blandt lærerne kan registreres en større tilfredshed og en mere fælles bevidsthed i relation til undervisningskulturen

Budget (1/2 år)

		Antal	Timer	á	Kr.
Plenumdag m. forberedelse	2*16 timer		32	442	14144
Møder* (6 møder á 3 timer):	2 x 18 timer		36	442	15912
Udarbejdelse af forskningsdesign:	2 x 37 timer		74	442	32708
3 ugers etnografiske studier	2 x 3 x 37 timer		222	442	98124
Efterbehandling og rapport:	2 x 2 x 37 timer		148	442	65416
Ophold og rejser: 25 x 2		50		900	45000
Forår 2010					271.304
Fase 2: (1 år)					
Møder ** (20 møder á 3 timer)	2 x 60 timer		120	442	53040
6 uger med aktion og etnografiske studier:	2 x 6 x 37		444	442	196248
Design af konkrete aktioner:	2 x 6 x 37 timer		444	442	196248
Løbende evaluering af aktioner:	2 x 6 + 8 timer		96	442	42432
Ophold og rejser : 50 x 2		100		900	90000
Efterår 2010 og forår 2011					577.968
Fase 3: (1/2 år)					
Møder ***	2 x 6 timer		12	442	5304
1 uges slutetnografisk studie	2 x 37 timer		74	442	32708
Udarbejdelse af slutrapport + U-materiale	2 x 4 x 37 timer		296	442	130832
Slutinterviews:	2 x 12 timer		24	442	10608
Konference:	2 x 16 timer		32	442	14144
Workshopdag	2 x 16 timer		32	442	14144
Ophold og rejser: 15 x 2		30		900	27000
Studentermedhjælp til interviewtransskription		288		120	34560
Efterår 2011					269.300
I alt for begge år			<u>2054</u>	timer	<u>1.118.572</u>

Bemærkninger

*: 1 møde til fremlæggelse for pædagogisk råd; 4 møder med involverede lærere; 1 møde med følgegruppen.

** 4 møder med følgegruppen; 4*4 møder med klasseteams

*** 1 møde med følgegruppen

Interview: 12 eksplorative, 24 aktionsopfølgingsinterview, 12 slutinterview

Timeløn: 442 kr.

Rejser og ophold 900 kr. pr. dag (enten til rejse t/r eller ophold);

Hvis fx to dages ophold og rejse t/r for 2 forskere, skrives 2x3x900 kr.

SDU finansiering: 50 % af forskernes timer (frikøb): 453.934 kr.

Finansieringsbehov: 664.638 kr.